

Kommunstyrelsen

Anmälan av bolagens svar på kommunrevisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala bolagen

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

Kommunrevisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala bolagen samt bolagens svar anmäls och läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Kommunrevisionen har granskat tjänsteköpen mellan de kommunala bolagen och kommit fram till ett antal rekommendationer för att tydliggöra tjänsteköpen och dess omfattning. Möjligheten till tjänsteköp mellan bolag grundar sig i ett undantag i upphandlingslagstiftningen. Undantaget kallas in-house-undantaget eller Teckal-undantaget som kom till med anledning av en dom i EU-domstolen 1999. En tilldelning utan föregående upphandling måste dock göras på ett korrekt sätt. Undantag gäller när den upphandlande myndigheten kontrollerar parten som den ingår avtal med (kontrollkriteriet) och om den avtalsparten bedriver mer än 80 procent av sin verksamhet för den upphandlande myndigheten (verksamhetskriteriet).

Revisionens kartläggning visar att det görs tjänsteköp mellan bolagen men att det saknas en sammanställning av vilka tjänsteköpen är och vägledning för beslut om tjänsteköp. Revisionen rekommenderar därför följande åtgärder:

- Eskilstuna Kommunföretag tar fram en lathund/checklista att förhålla sig till när frågan om tjänsteköp mellan bolag dyker upp.
- Eskilstuna Kommunföretag, inom ramen för sitt samordningsansvar, samlar tjänsteköpen som sker mellan bolag i en förteckning.
- Eskilstuna Energi och Miljö AB och Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB reviderar bolagsordningarna så att även IT-tjänster finns med som en verksamhet som bolaget ska bedriva.
- Det säkerställs att bolagen tecknar avtal avseende IT-tjänster med Eskilstuna Energi och Miljö AB som avtalspart.

- Samtliga bolag formaliserar arbetet så att juridisk expertis involveras i ett tidigt skede när det kommer till avvägning om aktuell tjänst faller inom undantagsreglerna för upphandling eller inte.

Eskilstuna kommunföretag AB har svarat på granskningen och beslutat att ställa sig bakom rekommendationerna med undantag för den punkt som handlar om att avtal om IT-tjänster ska tecknas med Eskilstuna Energi och Miljö AB i stället för som idag ESEM AB. Eskilstuna Kommunföretag AB instämmer i denna fråga med ESEM AB som gjort en juridisk analys som kommit fram till att det inte blir någon reell skillnad om avtalet tecknas med Eskilstuna Energi och Miljö AB eftersom det ändå, på grund av organisationens uppbyggnad, blir ESEM AB som levererar tjänsten.

Kommunledningskontorets bedömning

Kommunledningskontoret delar Kommunföretag ABs slutsatser och rekommenderar att de kommunala bolagen följer Kommunrevisionens rekommendationer med undantag för punkten om avtalspart för IT-tjänster. Det är positivt att ESEM AB gjort en juridisk analys och kommunledningskontoret kommer att fortsätta bevaka frågan.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Tommy Malm
Kommundirektör

Kristina Birath
Miljö- och samhällsbyggnadsdirektör

Beslutet skickas till:
Kommunföretag AB

Till: Eskilstuna Kommunföretag AB,
Eskilstuna Energi och miljö AB, Eskilstuna
kommunfastigheter AB, Destination
Eskilstuna AB, Eskilstuna logistik och
etablering AB

För kännedom: Kommunfullmäktige,
Kommunstyrelsen

Revisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala företagen

Lekmannarevisorerna i de kommunens aktiebolag har med stöd av KPMG genomfört en granskning av de kommunala bolagens rutiner avseende tjänsteköp mellan sig och övriga bolag i kommun koncernen. Bakgrunden till granskningen var att bland annat klarlägga organisationen kring de kommunala bolagens IT-drift och konstatera om tjänsteköp mellan bolagen sker på ett ändamålsenligt sätt.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att det genomförs tjänsteköp mellan de kommunala bolagen och att det saknas en förteckning över de tjänsteköp som sker samt att det saknas en struktur och samordning kring hur dessa tjänsteköp ska ske.

Vår granskning har bland annat visat att de tjänster som ESEM tillhandahåller inte sker på ett formellt riktigt sätt. Här är vår bedömning att för att det ska bli korrekt, utifrån lagen om offentlig upphandling, bör avtal istället tecknas mellan respektive bolag och Eskilstuna Energi & Miljö.

Utifrån den genomförda granskningen rekommenderar vi att:

- Eskilstuna Kommunföretag tar fram en lathund/checklista att förhålla sig till när frågan om tjänsteköp mellan bolag dyker upp.
- Eskilstuna Kommunföretag, inom ramen för sitt samordningsansvar, samlar tjänsteköpen som sker mellan bolag i en förteckning.
- Eskilstuna Energi & Miljö och ESEM reviderar bolagsordningarna så att även IT-tjänster finns med som en verksamhet som bolaget ska bedriva.
- Det säkerställs att bolagen tecknar avtal avseende IT-tjänster med Eskilstuna Energi & Miljö som avtalspart.
- Samtliga bolag formaliserar arbetet så att juridisk expertis involveras i ett tidigt skede när det kommer till avvägning om aktuell tjänst faller inom undantagsreglerna för upphandling eller inte.

Vår gransknings totala resultat presenteras i bifogad rapport.

Mot bakgrund av vår granskning emotser vi de kommunala bolagens yttrande till den genomförda granskningen senast 2022-01-15.

Eskilstuna 2021-09-27

Lekmannarevisorer i Eskilstuna kommuns aktiebolag

Margareta Svedbjörk

Per-Ola Andersson

Richard Karlsson

Granskning av tjänsteköp mellan bolag

Rapport

Eskilstuna kommun

KPMG AB

2021-09-27

Antal sidor 13

Eskilstuna kommun
Granskning av tjänsteköp mellan bolag

2021-09-27

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	4
3	Juridik i kommunala aktiebolag	4
3.1	Bolagsordning	4
3.2	Tjänsteköp mellan bolag – undantagsregler	5
4	Resultat av granskningen	7
4.1	Organisation	7
4.2	Tjänsteköp i bolagskoncernen	8
4.3	Tjänsteköp mellan Eskilstunas bolag	8
4.4	IT-tjänster	9
4.5	Hur har kommunen arbetat med frågan?	10
5	Slutsats och rekommendationer	11

1 Sammanfattning

Vi har av Eskilstuna kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens rutiner avseende tjänsteköp mellan kommunala bolag. Granskningen ingår i revisionsplanen för 2021.

Bakgrunden till granskningen är att klargöra organisationen kring de kommunala bolagens IT-drift och konstatera om tjänsteköp mellan bolagen sker på ett ändamålsenligt sätt.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att det genomförs tjänsteköp mellan bolagen men att det saknas en förteckning över de tjänsteköp som sker samt att det saknas en struktur och samordning kring hur dessa tjänsteköp ska ske.

Undantagsreglerna i lagen om offentlig upphandling ska ske med restriktivitet och därför är vår bedömning att det är viktigt att det sker ett genomarbetat förarbete där det klargör om aktuell tjänst faller inom dessa ramar. Inom detta arbete är vår bedömning att det är bra att ha en samordnande funktion, exempelvis i Eskilstuna Kommunföretag, som kan säkerställa att samtliga bolag hanterar tjänsteköp mellan bolag på liknande sätt och att det stämmer överens med det som kommunkoncernen i stort stadgar. I det samordnande arbetet är vår erfarenhet att det är bra att ta fram någon form av lathund/checklista för medarbetarna att förhålla sig till.

Utifrån att ESEM är organiserat som ett driftsbolag och utför tjänster på uppdrag av Eskilstuna Energi & Miljö är vår bedömning att tillhandahållandet av IT-tjänster sker mellan Eskilstuna Energi & Miljö och bolagen i Eskilstuna. För att det ska bli korrekt, utifrån lagen om offentlig upphandling, bör avtal istället tecknas mellan respektive bolag och Eskilstuna Energi & Miljö.

När det kommer till frågor av juridisk karaktär är vår bedömning att det är viktigt att i ett tidigt skede involvera den expertis som finns i bolagskoncernen och kommunen.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi att:

- Eskilstuna Kommunföretag tar fram en lathund/checklista att förhålla sig till när frågan om tjänsteköp mellan bolag dyker upp.
- Eskilstuna Kommunföretag, inom ramen för sitt samordningsansvar, samlar tjänsteköpen som sker mellan bolag i en förteckning.
- Eskilstuna Energi & Miljö och ESEM reviderar bolagsordningarna så att även IT-tjänster finns med som en verksamhet som bolaget ska bedriva.
- Säkerställa att bolagen tecknar avtal avseende IT-tjänster med Eskilstuna Energi & Miljö som avtalspart.
- Samtliga bolag formaliserar arbetet så att juridisk expertis involveras i ett tidigt skede när det kommer till avvägning om aktuell tjänst faller inom undantagsreglerna eller inte.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Eskilstuna kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens rutiner avseende tjänsteköp mellan kommunala bolag. Granskningen ingår i revisionsplanen för 2021.

Bakgrunden till granskningen är att klargöra organisationen kring de kommunala bolagens IT-drift och konstatera om tjänsteköp mellan bolagen sker på ett ändamålsenligt sätt.

Driftsbolagen Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB (ESEM) ägs och drivs av Eskilstuna Energi & Miljö AB (EEM) och Strängnäs Energi AB (SEVAB). EEM och SEVAB ägs av Eskilstuna Kommunföretag AB respektive Strängnäs Kommunföretag AB som båda är moderbolag i respektive kommun.

Dotterbolagen, dvs. Eskilstuna Energi & Miljö AB och Strängnäs Energi AB (SEVAB) äger således ett gemensamt bolag, Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö (ESEM). ESEM sköter IT-driften av samtliga bolag i Eskilstuna kommun. Med anledning av att ESEM ägs tillsammans med en annan kommun är frågan om undantagsreglerna enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) är tillämpliga.

Undantaget gäller förenklat uttryckt i de fall där den upphandlande organisationen kontrollerar den part som den ingår avtal med (kontrollkriteriet) och avtalsparten dessutom bedriver huvuddelen av sin verksamhet tillsammans med den upphandlande organisationen (verksamhetskriteriet).

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Granskningens syfte har varit att klargöra organisationen kring de kommunala bolagens IT-drift samt konstatera om tjänsteköp mellan de kommunala bolagen sker på ett korrekt sätt.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Vilka tjänsteköp sker idag mellan bolagen i kommunens bolagskoncern?
- I de fall tjänsteköp förekommer har de varit föremål för extern upphandling?
- I de fall tjänsteköp mellan bolag förekommer har det skett i enlighet med gällande lagstiftning?

Granskningen omfattar samtliga kommunala bolag i kommunens bolagskoncern.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725) (KL)
- Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)
- Gällande lagar och rekommendationer avseende
- Tillämpliga interna regelverk och policys

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer/avstämningar med ekonomichef i Eskilstuna Kommunföretag, upphandlingschef i Eskilstuna Kommunfastigheter, bolagsjurist i ESEM och CIO (Chief Information Officer) i Eskilstuna Energi och Miljö.

Rapporten är faktakontrollerad av ovanstående personer.

3 Juridik i kommunala aktiebolag

3.1 Bolagsordning

Bestämmelserna i kommunallagen som berör kommunala bolag har utvecklats och kontinuerligt kompletterats sedan dess tillkomst 1992. Innan 1992 fanns inga lagregler i kommunallagen som behandlade kommunala aktiebolag.

I 10 kap. 1 § kommunallagen framgår den grundläggande regeln, att fullmäktige i kommuner och regioner får besluta om att lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet om det inte i lag eller annan författning anges att angelägenheten ska bedrivas av en kommunal nämnd.

Om en kommun med stöd av 10 kap. 1 § kommunallagen överlämnar skötseln av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag ska fullmäktige:

1. fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen,
3. utse samtliga styrelseledamöter,
4. se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas,
5. utse minst en lekmannarevisor, och
6. se till att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.¹

Denna bestämmelse ska primärt ses som fullmäktiges skyldighet att rent allmänt försäkra sig (och omgivningen) om att det aktuella bolaget och dess verksamhet ligger inom ramen för den kommunala kompetensen och ge fullmäktige möjlighet att skaffa sig erforderlig kontroll över bolaget. Att ett kommunalt bolag bildas innebär i sig inte att den kommunala kompetensen utökas.

---

¹ 10 kap. 3 § KL

3.2 Tjänsteköp mellan bolag – undantagsregler

I lagen om offentlig upphandling (LOU) infördes 2013 ett permanent undantag som tillåter en upphandlande myndighet att tilldela kontrakt/teckna avtal utan att någon konkurrensutsättning behöver ske.² Undantaget kallas in-house-undantaget eller Teckal-undantaget som tillkommit med anledning av en dom i EU-domstolen 1999³. En tilldelning utan föregående upphandling måste dock göras på ett korrekt sätt.

Undantag gäller när den upphandlande myndigheten kontrollerar parten som den ingår avtal med (kontrollkriteriet) och om den avtalsparten bedriver mer än 80 procent av sin verksamhet för den upphandlande myndigheten (verksamhetskriteriet).

Kontrollkriteriet anses vara uppfyllt om det bolag som tilldelas kontraktet är underställt en kontroll som gör det möjligt för den upphandlande myndigheten att påverka de beslut som fattas av bolaget. Den upphandlande myndigheten måste ha en möjlighet till avgörande påverkan på såväl viktiga beslut som strategiska mål hos bolaget.

Verksamhetskriteriet innebär att bolaget ska utföra huvuddelen av sin verksamhet med den eller de myndigheter som kontrollerar det. För att undantaget ska vara tillämpligt krävs att bolagets tjänster huvudsakligen är avsedda för den eller de myndigheter som den säljer tjänster till. All annan verksamhet ska vara av marginell karaktär. För att bedöma om så är fallet ska samtliga omständigheter i det enskilda fallet beaktas. Den omsättning i bolaget som ska beaktas är den som avser all den verksamhet som bolaget bedriver enligt den upphandlade myndighetens tilldelningsbeslut.

Undantagen gäller både för interna upphandlingar där köparen är kommunen och säljaren är ett kommunalt bolag, men också omvänt där köparen är ett kommunalt bolag och säljaren är kommunen. Undantagen gäller även vid horisontell intern upphandling där kontrakt mellan två aktörer kontrolleras av samma upphandlande myndighet, detta skulle till exempel kunna vara mellan två kommunala bolag. Se nedan figur för förtydligande.

² 11 kap. 11-16 §§ LOU

³ EU-domstolen 18 november 1999, mål C-107/98, Teckal Srl mot Comune di Viano, Azienda Gas-Acqua Consorziale (AGAC) di Reggio Emilia

Eskilstuna kommun

Granskning av tjänsteköp mellan bolag

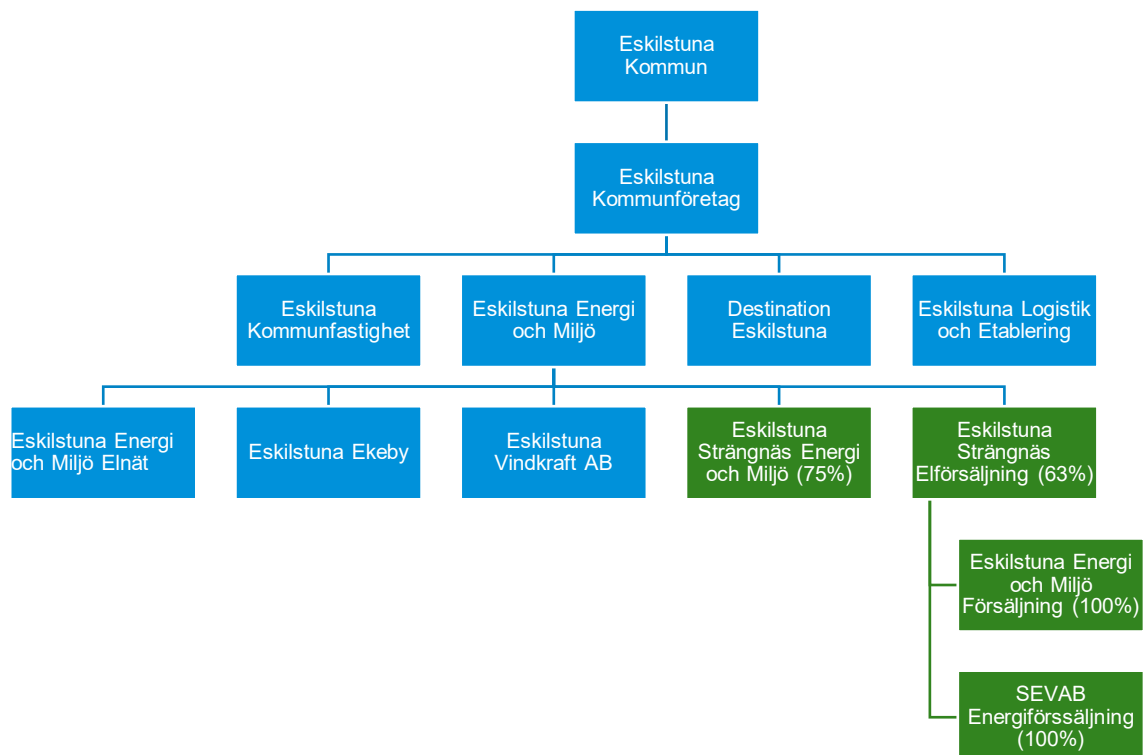
2021-09-27

Den upphandlande myndigheten måste i varje enskilt fall göra en noggrann bedömning av omständigheterna som möjliggör för den att tilldela kontrakt till eget bolag utan konkurrensutsättning. Bedömningen ska baseras på en helhetsbedömning där samtliga omständigheter ska beaktas.

Teckal-undantaget syftar till att undvika att konkurrensen snedvrids men eftersom det är ett undantag från de allmänna principerna i lagen om offentlig upphandling och EU-rätten ska undantaget tolkas strikt och tillämpas restriktivt. Den myndighet som åberopar undantaget har bevisbördan att de är tillämpliga i det aktuella ärendet och måste därmed i varje enskilt ärende påvisa att förutsättningarna är uppfyllda. Det är inte tillräckligt att hänvisa till andra myndigheters utredningar och bedömningar utan att göra en egen bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet.

4 Resultat av granskningen

4.1 Organisation

Koncernen Eskilstuna Kommunföretag har existerat sedan slutet av 1996. Koncernen består idag av moderbolaget Eskilstuna Kommunalföretag AB med följande dotterbolag:

- Eskilstuna Energi & Miljö AB
- Eskilstuna Kommunfastigheter AB
- Destination Eskilstuna AB
- Eskilstuna Logistik och Etablering AB

Eskilstuna kommunföretag AB har det övergripande ansvaret för att:

- aktivt stärka ägarkontrollen och styrningen,
- öka samverkan och samordning mellan de kommunala bolagen, samt
- förbättra ekonomin och minska risken inom bolagssektorn.

4.2 Tjänsteköp i bolagskoncernen

I ägardirektiven för 2020 ställde styrelsen ett särskilt utredningsuppdrag till Eskilstuna Kommunföretag AB, att bolaget skulle genomföra "återkommande benchmark av kommunkoncernens bolag samt analysera vilka delar av verksamheten som kan utföras av lokala, privata aktörer". Syftet med uppdraget var att utreda vilka tjänster bolagen i koncernen utför och/eller levererar och vilka av dessa som skulle kunna utföras av lokala, privata aktörer. Dessutom skulle utredningsuppdraget visa vilka tjänster koncernen redan köper av privata aktörer.

Utifrån utredningsuppdraget gav Eskilstuna Kommunföretag AB dotterbolagen uppdrag att genomföra en genomlysning av respektive verksamhet och identifiera vilka uppdrag och tjänster som bedrivs idag.

Uppdraget renderade i en rapport som Eskilstuna Kommunföretag AB:s styrelse beslutade att godkänna den 17 mars 2021.

I rapporten framgår att bolagskoncernen årligen köper tjänster från en mängd olika leverantörer för stora belopp och koncernen är stora kunder till det lokala näringslivet. I de allra flesta fall går upphandlingarna bra och medför bestående samarbeten där det lokala näringslivet och bolagskoncernen drar nytta av varandra.

Tjänsteköpen genomförs inom flera olika områden, från anläggningsarbeten, markentreprenader och byggtjänster till marknadsföring och kommunikation.

I rapporten framhålls att varje bolag har ett ansvar att kontinuerligt se över sin organisation och sina processer samt att verka för bolagets bästa.

I dagsläget dras slutsatsen att bolagen i allt väsentligt är tillfreds med nuvarande balans mellan köpta och egna utförda tjänster samtidigt som det finns utrymme till vidare förbättringar.

Det pågår arbeten inom bolagen för att effektivisera administrationen för att minska den totala administrationen.

I rapporten lyfts även upp att bolagen som är en del av den kommunala organisationen har att förhålla sig till gällande upphandlingslagstiftning vilket innebär att bolagen inte kan säkerställa att en tjänst som ska upphandlas kommer att stanna inom kommunens gränser.

4.3 Tjänsteköp mellan Eskilstunas bolag

Under de intervjuer som genomförts framgår att de tjänsteköp som genomförs mellan bolagen och som inte varit föremål för upphandling är:

- Eskilstuna Strängnäs Energi & Miljö (ESEM) tillhandahåller IT-tjänster till kommunens alla bolag.
- Kommunfastigheter tillhandahåller ekonomitjänster till Destination Eskilstuna AB, Eskilstuna Logistik och Etablering AB och Eskilstuna Kommunföretag.
- Kommunfastigheter tillhandahåller HR-tjänster till Destination Eskilstuna AB, Eskilstuna Logistik och Etablering AB och Eskilstuna Kommunföretag.

- Destination Eskilstuna AB och Eskilstuna Logistik och Etablering AB köper ekonomichefstjänst av Eskilstuna Kommunföretag AB.

Ekonomichefen i Eskilstuna Kommunföretag och andra företrädare för bolagen i Eskilstuna uppger att det inte finns någon sammanställning över de tjänsteköp som genomförs mellan bolagen så uppräkningsen ovan är inte med bestämdhet fullständig.

4.3.1 Bedömning

Utifrån det vi inom ramen för denna granskning har tagit del av saknas en förteckning över de tjänsteköp som genomförs mellan bolagen. Eftersom Eskilstuna Kommunföretag har till uppgift att samordna bolagen bedömer vi att bolagen har till uppgift att ha en överblick över samtliga tjänsteköp som genomförs och att de sker i enlighet med eventuella riktlinjer som fasttagits på kommunkoncerns nivå.

4.4 IT-tjänster

Samtliga bolag i Eskilstuna köper IT-tjänster av ESEM och det finns upprättade avtal mellan respektive bolag och ESEM.

Det framgår inte i bolagsordningen för Eskilstuna Energi & Miljö eller ESEM att IT-tjänster är något som verksamheten ska syssla med. Under intervjuerna framgår att det är Eskilstuna Kommunföretag som ansvarar för att hålla bolagsordningarna uppdaterade.

Innan ESEM bildades, det vill säga innan Eskilstuna Energi & Miljö och Strängnäs Energi slogs ihop, tillhandahöll Eskilstuna Energi & Miljö IT-tjänster till samtliga bolag i Eskilstuna då de nyttjade flest IT-tjänster. Vid hopslagningen med Strängnäs vidhölls att ESEM fortsättningsvis skulle fortsätta att leverera IT-tjänster till Eskilstunas bolag. Det fanns diskussioner om att flytta IT-driften till Eskilstuna Kommunföretag men eftersom ESEM nyttjar flest IT-tjänster bestämdes att IT-tjänsterna skulle ligga kvar i Eskilstuna Energi & Miljö och vara en del av ESEM:s verksamhet.

Utifrån våra intervjuer har det inte framkommit att det finns något underlag som ligger till grund för att ESEM såg detta som en tjänst som faller inom undantagsreglerna och därmed inte behöver upphandlas.

ESEM är ett driftsbolag som utför driften av anläggningarna som en tjänst åt respektive part, Eskilstuna Energi & Miljö och Strängnäs Energi men det är inte driftsbolaget som är den juridiska personen som innehar eller i egentlig bemärkelse driver verksamheten vid de berörda anläggningar. Driftsbolagen agerar endast på uppdrag av parterna. Utgångspunkten för driftsbolaget, ESEM är att de omfattas av upphandlingsreglerna i lagen om offentlig upphandling men det ska också betonas att det trots de lagreglerade undantagsbestämmelser så är det ovisst hur undantagen från upphandlingsskyldighet ska tillämpas vid intern upphandling. Det saknas vägledande praxis inom området.

Det uppges under våra intervjuer att det finns stora vinster med att ha en IT-organisation i bolagskoncernen. IT-organisationen blir mer potent än vad den skulle vara om varje enskilt bolag skulle ha en egen IT-organisation. I stora drag uppges

ESEM står för det största antalet nyttjade IT-tjänster, därefter Kommunfastigheter. Resterande bolag nyttjar betydande få IT-tjänster.

IT-avdelningen på ESEM samordnar bolagens samlade behov av IT-tjänster för att skapa synergier för att i möjligaste mån kunna upphandla IT-tjänster externt.

För att samordna och förankra IT-tjänster i bolagskoncernen finns ett IT-råd som består av representanter från respektive bolag. Syftet är att samordna beslut och att respektive bolag lyfter vilka behov av IT-tjänster som finns.

CIO⁴ har det övergripande strategiska ansvaret för IT-organisationen i bolagskoncernen.

IT-chefen har det operativa ansvaret för IT-avdelningen. IT-chefen har till uppgift att ha leveransavstämningar med samtliga bolag. Med de större bolagen sker avstämningar regelbundet under året medan de mindre bolagen har avstämningar vid behov. Dessa avstämningar är till för att stämma av om IT-tjänsterna levereras enligt upprättat avtal.

Eskilstuna kommun har nyligen antagit en IT-plan och en IT-policy⁵ som till viss del även gäller för kommunens bolag. Utifrån detta omarbetar nu CIO den tidigare gällande IT-policyn i bolagskoncernen utifrån den framtagna kommunövergripande planen och policyen.

4.4.1 Bedömning

Utifrån det vi inom ramen för denna granskning har tagit del av är vår bedömning att det finns en vilja och ett syfte med att skapa synergier och en effektivitet i den IT-organisation som skapats i Eskilstunas bolagskoncern.

Utifrån hur Eskilstuna Energi & Miljö och Strängnäs Energi har organiserat driften av respektive kommuns anläggningar bedömer vi dock att det är tveksamt att Eskilstunas bolag tecknar avtal om IT-tjänster med ESEM utifrån gällande undantagsregler. Bolagen som köper IT-tjänster borde istället teckna avtal med Eskilstuna Energi & Miljö som avtalspart.

Tillhandahållandet av IT-tjänster är därtill inte upptaget i bolagsordningen för Eskilstuna Energi & Miljö eller ESEM och vår bedömning är att det inte är förenligt med bestämmelserna i kommunallagen.

4.5 Hur har kommunen arbetat med frågan?

År 2010, när undantagsreglerna från upphandlingsskyldigheten aktualiserades i kommunen, tog chefsjuristen tillsammans med ESEM:s bolagsjurist fram ett PM avseende *In house-undantaget – undantaget från upphandlingsskyldigheten (2 kap. 10 a § LOU)*. Syftet med PM:et var att skapa en kommunövergripande lathund/checklista om när och hur dessa undantagsregler skulle kunna vara tillämpliga. Detta presenterades på ledningsnivå men arbetet togs inte vidare utan stannade av.

⁴ Chief Information Officer – Har det övergripande ansvaret för IT-organisationen och tar strategiska beslut i sin roll.

⁵ Antagen i kommunfullmäktige 2021-02-04, § IT-policy (KSKF/2020:187)

Chefsjuristen och bolagsjuristen landade i deras arbete att tjänsteköp mellan bolag kan vara tillämpligt men att verksamhetskriteriet och kontrollkriteriet, enligt lagen om offentlig upphandling, alltid måste vara uppfyllda.

Under åren har bolagsjurist och chefsjurist informerat bolagen kring detta men uppger att de inte rutinmässigt blir inkluderade i frågor och ställningstaganden om undantagsreglerna kan tillämpas eller inte.

4.5.1 Bedömning

Utifrån det vi har tagit del av inom ramen för denna granskning är att det har funnits en intention att formalisera arbetet kring just tjänsteköp mellan bolag med det har inte fullföljts. Därtill har funktioner med expertis inom detta område inte nyttjas på ett rutinmässigt och ändamålsenligt sätt.

5 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att det genomförs tjänsteköp mellan bolagen men att det saknas en förteckning över de tjänsteköp som sker samt att det saknas en struktur och samordning kring hur dessa tjänsteköp ska ske.

Undantagsreglerna i lagen om offentlig upphandling ska ske med restriktivitet och därför är vår bedömning att det är viktigt att det sker ett genomarbetat förarbete där det klarläggs om aktuell tjänst faller inom dessa ramar. Inom detta arbete är vår bedömning att det är bra att ha en samordnande funktion, exempelvis i Eskilstuna Kommunföretag, som kan säkerställa att samtliga bolag hanterar tjänsteköp mellan bolag på liknande sätt och att det stämmer överens med det som kommunkoncernen i stort stadgar. I det samordnande arbetet är vår erfarenhet att det är bra att ta fram någon form av lathund/checklista för medarbetarna att förhålla sig till.

Utifrån att ESEM är organiserat som ett driftsbolag och utför tjänster på uppdrag av Eskilstuna Energi & Miljö är vår bedömning att tillhandahållandet av IT-tjänster sker mellan Eskilstuna Energi & Miljö och bolagen i Eskilstuna. För att det ska bli korrekt, utifrån lagen om offentlig upphandling, bör avtal istället tecknas mellan respektive bolag och Eskilstuna Energi & Miljö.

När det kommer till frågor av juridisk karaktär är vår bedömning att det är viktigt att i ett tidigt skede involvera den expertis som finns i bolagskoncernen och kommunen.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi att:

- Eskilstuna Kommunföretag tar fram en lathund/checklista att förhålla sig till när frågan om tjänsteköp mellan bolag dyker upp.
- Eskilstuna Kommunföretag, inom ramen för sitt samordningsansvar, samlar tjänsteköpen som sker mellan bolag i en förteckning.
- Eskilstuna Energi & Miljö och ESEM reviderar bolagsordningarna så att även IT-tjänster finns med som en verksamhet som bolaget ska bedriva.
- Säkerställa att bolagen tecknar avtal avseende IT-tjänster med Eskilstuna Energi & Miljö som avtalspart.

Eskilstuna kommun

Granskning av tjänsteköp mellan bolag

2021-09-27

- Samtliga bolag formaliserar arbetet så att juridisk expertis involveras i ett tidigt skede när det kommer till avvägning om aktuell tjänst faller inom undantagsreglerna eller inte.

Datum som ovan

KPMG AB

Mikael Lind
Certifierad kommunal revisor

Emma Garpenholt
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

§ 11 Remiss Kommunrevisionens rapport Granskning av tjänsteköp mellan de kommunala bolagen

Dnr 2021:072

Styrelsen beslutade

att godkänna Kommunföretags yttrande, samt

att överlämna yttrandet till Eskilstuna kommun.

Ärendebeskrivning

Lekmannarevisorerna i kommunens aktiebolag har med stöd av KPMG genomfört en granskning av de kommunala bolagens rutiner avseende tjänsteköp IT-drift mellan sig och övriga bolag i kommun koncernen.

Lekmannarevisorernas sammanfattande bedömning är att:

- det saknas en förteckning över de tjänsteköp som sker
- det saknas en struktur och samordning kring hur dessa tjänsteköp ska ske
- de tjänster som ESEM tillhandahåller inte sker på ett formellt riktigt sätt
- utifrån lagen om offentlig upphandling bör avtal tecknas mellan respektive bolag och EEM

Lekmannarevisorernas rekommendationer:

- Eskilstuna Kommunföretag tar fram en lathund om tjänsteköp mellan bolag och samlar alla tjänsteköp i en förteckning
- i Eskilstuna Energi & Miljö och ESEM bolagsordning finns även IT-tjänster
- det säkerställs att bolagen tecknar avtal med Eskilstuna Energi & Miljö som avtalspart
- bolagen involverar juridisk expertis i ett tidigt skede

Eskilstuna Kommunföretag är positiva till förslaget till "Revisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala företagen" och har inte invändningar till förslaget. Styrelsen instämmer också till de medskick som bolagen har gjort i sina remissvar.

—

Styrelsen för
Eskilstuna Kommunföretag AB

Missiv - Revisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala företagen

Förslag till beslut

Styrelsen för Eskilstuna Kommunföretag AB föreslås besluta:

att godkänna kommunföretags yttrande, samt

att överlämna yttrandet till Eskilstuna kommun.

Ärendebeskrivning

Lekmannarevisorerna i de kommunens aktiebolag har med stöd av KPMG genomfört en granskning av de kommunala bolagens rutiner avseende tjänsteköp IT-drift mellan sig och övriga bolag i kommun koncernen.

Lekmannarevisorernas sammanfattande bedömning är att:

- det saknas en förteckning över de tjänsteköp som sker
- det saknas en struktur och samordning kring hur dessa tjänsteköp ska ske
- de tjänster som ESEM tillhandahåller inte sker på ett formellt riktigt sätt
- utifrån lagen om offentlig upphandling bör avtal tecknas mellan respektive bolag och EEM

Lekmannarevisorernas rekommendationer:

- Eskilstuna Kommunföretag tar fram en lathund om tjänsteköp mellan bolag och samlar alla tjänsteköp i en förteckning
- i Eskilstuna Energi & Miljö och ESEM bolagsordning finns även IT-tjänster
- det säkerställs att bolagen tecknar avtal med Eskilstuna Energi & Miljö som avtalspart
- bolagen involverar juridisk expertis i ett tidigt skede

Eskilstuna Kommunföretag är positiva till förslaget till "Revisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala företagen och har inte invändningar till förslaget. Styrelsen instämmer också till de medskick som bolagen har gjort i sina remissvar.

Nedan redovisas yttrande från bolagen.

Yttrande från Eskilstuna Kommunfastigheter AB

Styrelsen för Eskilstuna Kommunfastigheter AB beslutade

att godkänna förslaget till kommentarer från Kfast

samt att skicka beslutet till Eskilstuna kommunföretag för vidare hantering

Ärendebeskrivning

KPMG har, på uppdrag av lekmannarevisorerna, genomfört en granskning av de kommunala bolagens rutiner avseende tjänsteköp mellan bolag inom koncernen.

Bakgrunden till granskningen var att bland annat klarlägga organisationen kring de kommunala bolagens IT-drift och konstatera om tjänsteköp mellan bolagen sker på ett ändamålsenligt sätt.

Revisorernas sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att det genomförs tjänsteköp mellan de kommunala bolagen och att det saknas en förteckning över de tjänsteköp som sker samt att det saknas en struktur och samordning kring hur dessa tjänsteköp ska ske. Granskningen har bland annat visat att de tjänster som ESEM tillhandahåller inte sker på ett formellt riktigt sätt. Bedömningen är att, utifrån lagen om offentlig upphandling, bör avtal tecknas mellan respektive bolag och Eskilstuna Energi & Miljö, inte med ESEM.

Revisorerna rekommenderar att:

- Eskilstuna Kommunföretag tar fram en lathund/checklista att förhålla sig till när frågan om tjänsteköp mellan bolag dyker upp.
- Eskilstuna Kommunföretag, inom ramen för sitt samordningsansvar, samlar tjänsteköpen som sker mellan bolag i en förteckning.
- Eskilstuna Energi & Miljö och ESEM reviderar bolagsordningarna så att även IT-tjänster finns med som en verksamhet som bolaget ska bedriva.
- Det säkerställs att bolagen tecknar avtal avseende IT-tjänster med Eskilstuna Energi & Miljö som avtalspart.
- Samtliga bolag formaliserar arbetet så att juridisk expertis involveras i ett tidigt skede när det kommer till avvägning om aktuell tjänst faller inom undantagsreglerna för upphandling eller inte.

Kommentarer från Kfast

Kfast ser positivt på att nya avtal avseende IT-tjänster behöver upprättas. Idag saknas avtal där pris och utlovad servicenivå framgår. Kfast är därför angelägna om att få ett affärsmässigt avtal med tydlig SLA på plats.

Kfast avser att löpande stämma av interna tjänsteköp eller -försäljning mot gällande upphandlingslagstiftning.

Yttrande från Eskilstuna Energi och Miljö AB

Styrelsen för Eskilstuna Energi och Miljö AB beslutade

att godkänna nedanstående som remissvar samt
att skicka ärendet vidare till Eskilstuna Kommunföretag AB.

Sammanfattning

Lekmannarevisorerna i de kommunens aktiebolag har med stöd av KPMG genomfört en granskning av de kommunala bolagens rutiner avseende tjänsteköp mellan sig och övriga bolag i kommunföretagskoncernen. Bakgrunden till granskningen var att bland annat klarlägga organisationen kring de kommunala bolagens IT-drift och konstatera om tjänsteköp mellan bolagen sker på ett ändamålsenligt sätt. Lekmannarevisorernas bedömning är att de tjänster som Eskilstuna Strängnäs Energi & Miljö AB tillhandahåller inte sker på ett formellt riktigt sätt. Här är lekmannarevisorernas bedömning att för att

det ska bli korrekt, utifrån lagen om offentlig upphandling, bör avtal i stället tecknas mellan respektive bolag och Eskilstuna Energi & Miljö.

Lekmannarevisorernas rekommendation innehåller två punkter som direkt berör EEM: -

- Eskilstuna Energi & Miljö och ESEM reviderar bolagsordningarna så att även IT-tjänster finns med som en verksamhet som bolaget ska bedriva.
- Det säkerställs att bolagen tecknar avtal avseende IT-tjänster med Eskilstuna Energi & Miljö som avtalspart.

EEM:s bedömning

ESEM har ur ett juridiskt perspektiv låtit utreda KPMG:s förslag om att avtal avseende de aktuella IT-tjänsterna bör tecknas mellan respektive bolag och EEM, i stället för som idag mellan respektive bolag och ESEM. Eftersom KPMG framför allt baserar sitt förslag på reglerna om s.k. intern upphandling i upphandlingslagstiftningen har ESEM:s utredning i första hand utgått från denna lagstiftning. ESEM:s slutsats är att förslaget inte kommer att medföra någon utökning av möjligheten för berörda bolag att återropa reglerna om intern upphandling för att köpa IT-tjänster koncerninternt utan föregående upphandling enligt upphandlingslagstiftningen. Därtill finns det redan idag, enligt ESEM:s bedömning, möjlighet för merparten av de berörda bolagen att köpa IT-tjänster från ESEM utan föregående upphandling med stöd av reglerna om direktupphandling på grund av det låga värdet på inköpen. Denna möjlighet kommer, enligt ESEM:s bedömning, inte att förändras genom en ny struktur. Enligt ESEM:s mening finns det vidare en risk för att den föreslagna strukturen i praktiken inte ses som en förändring av den nuvarande strukturen, i och med att det i den föreslagna strukturen fortfarande kommer att vara ESEM som tillhandahåller IT-tjänsterna. Risken finns i stället att en förändrad struktur snarare ses som ett försök till kringgående av upphandlingslagstiftningen. Motsvarande gäller alla alternativa strukturer som innebär att ESEM i praktiken fortfarande är den som tillhandahåller IT-tjänsterna. Sammanfattningsvis ser ESEM inga tungt vägande skäl utifrån upphandlingslagstiftningen för att genomföra den föreslagna förändringen.

ESEM har också låtit utreda den koncerninterna försäljningen av IT-tjänster utifrån reglerna om s.k. konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet i konkurrenslagen. Oaktat om ESEM, enligt nuvarande struktur, eller EEM, enligt föreslagen struktur, säljer IT-tjänster till berörda bolag inom Eskilstuna kommuns bolagskoncern så kan reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet behöva beaktas. ESEM bedömer dock ur ett juridiskt perspektiv att risken för att EEM:s säljverksamhet enligt den föreslagna strukturen förbjuds enligt reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet är liten.

I övrigt har EEM inga invändningar mot lekmannarevisorernas förslag.

Yttrande från Destination Eskilstuna AB

Vd:n för Destination Eskilstuna AB på delegation från sin styrelse beslutat:

- att** godkänna Destination Eskilstuna yttrande samt
- att** överlämna yttrandet till Eskilstuna kommunföretag.

Ärendebeskrivning

Lekmannarevisorerna i de kommunens aktiebolag har med stöd av KPMG genomfört en granskning av de kommunala bolagens rutiner avseende tjänsteköp IT-drift mellan sig och övriga bolag i kommun koncernen.

Lekmannarevisorernas sammanfattande bedömning är att:

- det saknas en förteckning över de tjänsteköp som sker
- det saknas en struktur och samordning kring hur dessa tjänsteköp ska ske
- de tjänster som ESEM tillhandahåller inte sker på ett formellt riktigt sätt
- utifrån lagen om offentlig upphandling bör avtal tecknas mellan respektive bolag och EEM

Lekmannarevisorernas rekommendationer:

- Eskilstuna Kommunföretag tar fram en lathund om tjänsteköp mellan bolag och samlar alla tjänsteköp i en förteckning
- i Eskilstuna Energi & Miljö och ESEM bolagsordning finns även IT-tjänster
- det säkerställs att bolagen tecknar avtal med Eskilstuna Energi & Miljö som avtalspart
- bolagen involverar juridisk expertis i ett tidigt skede

Destination Eskilstuna är positiva till förslaget till "Revisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala företagen och har inte invändningar till förslaget.

Yttrande från Logistik och Etablering AB

Vd:n för Logistik och Etablering AB på delegation från sin styrelse beslutat:

- att** godkänna Eskilstuna Logistik och Etablering yttrande samt
- att** överlämna yttrandet till Eskilstuna kommunföretag.

Ärendebeskrivning

Lekmannarevisorerna i de kommunens aktiebolag har med stöd av KPMG genomfört en granskning av de kommunala bolagens rutiner avseende tjänsteköp IT-drift mellan sig och övriga bolag i kommun koncernen.

Lekmannarevisorernas sammanfattande bedömning är att:

- det saknas en förteckning över de tjänsteköp som sker
- det saknas en struktur och samordning kring hur dessa tjänsteköp ska ske
- de tjänster som ESEM tillhandahåller inte sker på ett formellt riktigt sätt
- utifrån lagen om offentlig upphandling bör avtal tecknas mellan respektive bolag och EEM

Lekmannarevisorernas rekommendationer:

- Eskilstuna Kommunföretag tar fram en lathund om tjänsteköp mellan bolag och samlar alla tjänsteköp i en förteckning
- i Eskilstuna Energi & Miljö och ESEM bolagsordning finns även IT-tjänster

- det säkerställs att bolagen tecknar avtal med Eskilstuna Energi & Miljö som avtalspart
- bolagen involverar juridisk expertis i ett tidigt skede

Eskilstuna Logistik och Etablering är positiva till förslaget till "Revisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala företagen och har inte invändningar till förslaget.

Eskilstuna Kommunföretag AB

Tommy Malm

Kommunrevisionen

Till: Eskilstuna Kommunföretag AB

Revisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala företagen

Vi har mottagit yttrande från Kommunföretag AB (Dnr 2021:072) med anledning av den granskning som vi genomfört avseende tjänsteköp mellan de kommunala företagen.

Av svaret framgår att Kommunföretag är positiva till våra rekommendationer och har inga invändningar. Vi tolkar detta som man avser att genomföra de förslag vi lyft fram. Samtidigt skriver Kommunföretag i sitt yttrande att man också instämmer med dotterbolagens medskick.

Mot bakgrund av att EEM AB i sitt yttrande inte fullt ut delar våra bedömningar och rekommendationer önskar vi ett förtydligande från Kommunföretag AB vilka åtgärder som planeras och inom vilken tidsram utifrån de rekommendationer som getts från lekmanrevisorerna

Vi önskar ett erhålla förtydligandet senast 2022-03-15.

Eskilstuna 2022-02-01

Lekmanrevisorer i Eskilstuna kommuns aktiebolag

Margareta Svedbjörk

Per-Ola Andersson

Richard Karlsson

§ 10 Förtydligande angående remissvar Revisorernas granskning av tjänsteköp

Dnr 2022:009

Styrelsen beslutade

att förtydliga remissvar enligt nedan.

BAKGRUND

Eskilstuna Kommunföretag lämnade följande remissyttrande vid styrelsemöte 2021-12-17:

”Eskilstuna Kommunföretag är positiva till förslaget till ”Revisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala företagen” och har inte invändningar till föreslaget. Styrelsen instämmer också till de medskick som bolagen har gjort i sina remissvar.”

Tyvärr blev detta lite motsägelsefullt då det av det remissvar som Eskilstuna Energi och Miljö AB lämnade framgick att man till vissa delar inte delade revisorernas bedömning.

FÖRSLAG TILL FÖRTYDLIGANDE

Styrelsen för Eskilstuna Kommunföretag AB föreslås lämna följande förtydligande:

Eskilstuna Kommunföretag är positiva till förslagen i ”Revisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala företagen”, förutom i de delar som framgår av det remissvar som lämnats av Eskilstuna Energi och Miljö AB.

Eskilstuna Energi och Miljö ABs remissvar

”EEM:s bedömning

ESEM har ur ett juridiskt perspektiv låtit utreda KPMG:s förslag om att avtal avseende de aktuella IT-tjänsterna bör tecknas mellan respektive bolag och EEM, i stället för som idag mellan respektive bolag och ESEM. Eftersom KPMG framför allt baserar sitt förslag på reglerna om s.k. intern upphandling i upphandlingslagstiftningen har ESEM:s utredning i första hand utgått från denna lagstiftning. ESEM:s slutsats är att förslaget inte kommer att medföra någon utökning av möjligheten för berörda bolag att återopa reglerna om intern upphandling för att köpa IT-tjänster koncerninternt utan föregående upphandling enligt upphandlingslagstiftningen. Därtill finns det redan idag, enligt ESEM:s bedömning, möjlighet för merparten av de berörda bolagen att köpa IT-tjänster från ESEM utan föregående upphandling med stöd av reglerna om direktupphandling på grund av det låga värdet på inköpen. Denna möjlighet kommer, enligt ESEM:s bedömning, inte att förändras genom en

ny struktur. Enligt ESEM:s mening finns det vidare en risk för att den föreslagna strukturen i praktiken inte ses som en förändring av den nuvarande strukturen, i och med att det i den föreslagna strukturen fortfarande kommer att vara ESEM som tillhandahåller IT-tjänsterna. Risken finns i stället att en förändrad struktur snarare ses som ett försök till kringgående av upphandlingslagstiftningen. Motsvarande gäller alla alternativa strukturer som innebär att ESEM i praktiken fortfarande är den som tillhandahåller IT-tjänsterna. Sammanfattningsvis ser ESEM inga tungt vägande skäl utifrån upphandlingslagstiftningen för att genomföra den föreslagna förändringen.

ESEM har också låtit utreda den koncerninterna försäljningen av IT-tjänster utifrån reglerna om s.k. konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet i konkurrenslagen. Oaktat om ESEM, enligt nuvarande struktur, eller EEM, enligt föreslagen struktur, säljer IT-tjänster till berörda bolag inom Eskilstuna kommuns bolagskoncern så kan reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet behöva beaktas.

ESEM bedömer dock ur ett juridiskt perspektiv att risken för att EEM:s säljverksamhet enligt den föreslagna strukturen förbjuds enligt reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet är liten.

I övrigt har EEM inga invändningar mot lekmannarevisorernas förslag.”

Förtydligande ang remissvar Revisorernas granskning av tjänsteköp

FÖRSLAG TILL BESLUT

Eskilstuna Kommunföretag AB föreslår styrelsen besluta

att förtydliga remissvar enligt nedan.

BAKGRUND

Eskilstuna Kommunföretag lämnade följande remissyttrande vid styrelsemöte 2021-12-17:

”Eskilstuna Kommunföretag är positiva till förslaget till ”Revisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala företagen” och har inte invändningar till förslaget. Styrelsen instämmer också till de medskick som bolagen har gjort i sina remissvar.”

Tyvärr blev detta lite motsägelsefullt då det av det remissvar som Eskilstuna Energi och Miljö AB lämnade framgick att man till vissa delar inte delade revisorernas bedömning.

FÖRSLAG TILL FÖRTYDLIGANDE

Styrelsen för Eskilstuna Kommunföretag AB föreslås lämna följande förtydligande:

Eskilstuna Kommunföretag är positiva till förslagen i ”Revisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala företagen”, förutom i de delar som framgår av det remissvar som lämnats av Eskilstuna Energi och Miljö AB.

Eskilstuna Energi och Miljö ABs remissvar

”EEM:s bedömning

ESEM har ur ett juridiskt perspektiv låtit utreda KPMG:s förslag om att avtal avseende de aktuella IT-tjänsterna bör tecknas mellan respektive bolag och EEM, i stället för som idag mellan respektive bolag och ESEM. Eftersom KPMG framför allt baserar sitt förslag på reglerna om s.k. intern upphandling i

upphandlingslagstiftningen har ESEM:s utredning i första hand utgått från denna lagstiftning. ESEM:s slutsats är att förslaget inte kommer att medföra någon utökning av möjligheten för berörda bolag att återöppna reglerna om intern upphandling för att köpa IT-tjänster koncerninternt utan föregående upphandling enligt upphandlingslagstiftningen. Därtill finns det redan idag, enligt ESEM:s bedömning, möjlighet för merparten av de berörda bolagen att köpa IT-tjänster från ESEM utan föregående upphandling med stöd av reglerna om direktupphandling på grund av det låga värdet på inköpen. Denna möjlighet kommer, enligt ESEM:s bedömning, inte att förändras genom en ny struktur. Enligt ESEM:s mening finns det vidare en risk för att den föreslagna strukturen i praktiken inte ses som en förändring av den nuvarande strukturen, i och med att det i den föreslagna strukturen fortfarande kommer att vara ESEM som tillhandahåller IT-tjänsterna. Risken finns i stället att en förändrad struktur snarare ses som ett försök till kringgående av upphandlingslagstiftningen. Motsvarande gäller alla alternativa strukturer som innebär att ESEM i praktiken fortfarande är den som tillhandahåller IT-tjänsterna. Sammanfattningsvis ser ESEM inga tungt vägande skäl utifrån upphandlingslagstiftningen för att genomföra den föreslagna förändringen.

ESEM har också låtit utreda den koncerninterna försäljningen av IT-tjänster utifrån reglerna om s.k. konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet i konkurrenslagen. Oaktat om ESEM, enligt nuvarande struktur, eller EEM, enligt föreslagen struktur, säljer IT-tjänster till berörda bolag inom Eskilstuna kommuns bolagskoncern så kan reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet behöva beaktas. ESEM bedömer dock ur ett juridiskt perspektiv att risken för att EEM:s säljverksamhet enligt den föreslagna strukturen förbjuds enligt reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet är liten.

I övrigt har EEM inga invändningar mot lekmannarevisorernas förslag.”

Eskilstuna Kommunföretag

Tommy Malm

§ 232

Anmälan av kommunrevisionens granskning av tjänsteköp mellan de kommunala företagen (KSKF/2021:314)

Beslut

1. Kommunrevisionens granskning av tjänsteköp mellan den kommunala företagen anmäls. Bolagens svar ska redovisas till kommunfullmäktige.

Ärendebeskrivning

Kommunrevisionen har genomfört en granskning av tjänsteköp mellan de kommunala företagen.

Eskilstuna Kommunföretag AB, Eskilstuna Energi och Miljö AB, Eskilstuna Kommunfastigheter AB, Destination Eskilstuna AB och Eskilstuna logistik och etablering AB ska lämna svar på granskningen till kommunrevisionen.

Beslutet skickas till:

Eskilstuna Kommunföretag AB
Kommunrevisionen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------